

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. minister Van Hijum
Postbus 90801
2509LV DEN HAAG

Datum 23 december 2024
Ons kenmerk
Pagina 1 van 4
Betreft Advies TUPO-model

Geachte heer Van Hijum,

De Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) gaat met deze brief in op uw verzoek van 29 oktober 2024 (kenmerk: 2024-0000898078) om advies te geven over het model Transitie UPO 2025 (**TUPO**), zoals opgesteld door de Pensioenfederatie. Dit model betreft een samenvoeging van het jaarlijks te verstrekken Uniform Pensioenoverzicht (**UPO**) en het verplicht te verstrekken transitieoverzicht *na* de transitiedatum. Het TUPO-model is uitsluitend opgesteld voor pensioenfondsen, dus niet voor verzekeraars en premiepensioeninstellingen.

De AFM adviseert positief over het voorgestelde TUPO-model. Wel schetst de AFM in dit advies enkele risico's die samenhangen met de verschillende wettelijke informatieverplichtingen die rond het transitiemoment van toepassing zijn op pensioenuitvoerders, ongeacht of zij gebruik maken van het TUPO.¹ Om deze risico's te beperken, beschrijft de AFM in deze brief enkele aandachtspunten die pensioenuitvoerders moeten meenemen bij het informeren van hun deelnemers over de gevolgen van de transitie.

Samenloop informatievoorschriften rond het transitiemoment

Rond het transitiemoment gelden verschillende wettelijke vereisten over het informeren van de (gewezen) deelnemer, gewezen partner en gepensioneerde (hierna: **de deelnemer**). Allereerst moeten pensioenuitvoerders voorafgaand aan het transitiemoment een **prognose transitieoverzicht** in de zin van artikel 150j, tweede en derde lid, Pensioenwet (**Pw**) versturen.

Op dit prognose transitieoverzicht is artikel 48 Pw van toepassing. Dat betekent dat deze informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt correct, duidelijk en evenwichtig is, en dat deze informatie tijdig wordt verstrekt. Zoals bekend betekent dit dat pensioenuitvoerders uiterlijk een maand voorafgaand aan de overgang naar de nieuwe pensioenregeling het prognose transitieoverzicht aan de deelnemer moeten verstrekken. Bij voorkeur wordt een deelnemer eerder geïnformeerd over de persoonlijke gevolgen van de

¹ Voor de leesbaarheid verwijst de AFM in dit advies alleen naar artikelen uit de Pensioenwet. Voor beroepspensioenfondsen geldt steeds het overeenkomstige artikel uit de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Datum 23 december 2024
Ons kenmerk
Pagina 2 van 4

transitie. Het is van essentieel belang dat pensioenuitvoerders hun deelnemers zorgvuldig en tijdig informeren over de gevolgen van de overgang van de pensioenregeling. Deelnemers hebben recht op deze informatie. Het stelt hen in staat zich een beeld te vormen van de veranderingen die de transitie voor hen met zich meebrengt, en indien nodig advies te vragen of (financiële) aanpassingen te doen.

Na het transitiemoment moet de pensioenuitvoerder nogmaals een transitieoverzicht versturen (het **definitieve transitieoverzicht**), waarbij ook de verschillen met het eerdere prognose transitieoverzicht worden toegelicht. Ook hier geldt dat deze informatie correct, duidelijk en evenwichtig moet zijn en tijdig moet worden verstrekt aan de deelnemer.

Daarnaast moet in het jaar van de transitie informatie over de nieuwe pensioenregeling worden verstuurd, zoals bedoeld in artikel 21 Pw. Op grond van 21 Pw moet een actieve deelnemer binnen drie maanden na de transitiedatum in ieder geval informatie over de (nieuwe of gewijzigde) pensioenregeling ontvangen.

Tot slot moet in het jaar van de transitie het UPO uiterlijk op 30 september aan een (actieve) deelnemer worden verstrekt. Ook zijn mogelijk andere informatieverplichtingen van toepassing, afhankelijk van bijvoorbeeld de wijziging van de situatie van de deelnemer zoals in het geval van life-events.

Gedurende de transitieperiode zijn al deze informatieverplichtingen voor deelnemers onverkort van toepassing. Hiermee komt er in een korte periode veel informatie op deelnemers af.

Samenvoegen UPO en definitief transitieoverzicht

De AFM begrijpt de behoefte om in het jaar van de transitie het UPO samen te voegen met het definitieve transitieoverzicht in een zogeheten 'TUPO'. De AFM ziet dat het samenvoegen van het UPO en het definitieve transitieoverzicht in het TUPO kan bijdragen aan het beperken van het aantal informatiemomenten in het jaar na de transitie.

Het gebruik van een TUPO brengt echter nieuwe uitdagingen met zich mee. Zo moet de informatie in het definitieve transitieoverzicht de deelnemer op persoonlijke wijze inzicht geven in de gevolgen van de transitie. Dit vereist verschillende persoonlijke toelichtingen. Het persoonlijke karakter van een transitieoverzicht kan op gespannen voet staan met het uniforme karakter van een UPO.

Daarnaast moeten in het definitieve transitieoverzicht ook de verschillen tussen de oude en de nieuwe regeling, én de verschillen tussen het definitieve transitieoverzicht en het prognose transitieoverzicht, inzichtelijk worden gemaakt. De pensioenuitvoerder dient zich hierbij te houden aan de vereisten van artikel 48 Pw, namelijk dat de informatie onder meer correct, duidelijk, evenwichtig en tijdig moet zijn.

De AFM zal op de naleving hiervan toezien. Met name op het gebied van duidelijkheid en evenwichtigheid verwacht de AFM dat pensioenuitvoerders de complexe informatie over de transitie toelichten op een manier die past bij hun deelnemers. Hierbij is het van belang dat onrealistische verwachtingen over het

Datum 23 december 2024
Ons kenmerk
Pagina 3 van 4

pensioen voorkomen worden, onder meer door het gebruik van persoonlijke toelichtingen, zoals ook opgenomen in het Servicedocument Transitiecommunicatie van de Pensioenfederatie.

Vanwege de complexiteit van de informatie en de impact voor de deelnemer – het gaat immers om door hen en voor hen opgebouwde pensioengelden – verwacht de AFM dat pensioenuitvoerders de volgende elementen in acht worden nemen bij de informatieverstrekking over de gevolgen van de transitie.

(1) Pensioenfondsen moeten een bewuste keuze maken over gebruik van het TUPO

Na vaststelling van het model door de minister, kunnen pensioenuitvoerders gebruikmaken van ofwel het TUPO, ofwel het door de minister vastgestelde UPO met een separaat transitieoverzicht. Die keuze is aan pensioenfondsen. De mogelijkheid om gebruik te maken van een TUPO bestaat eenmalig, namelijk alleen in het transitiejaar van het betreffende pensioenfonds.

De AFM verwacht dat pensioenfondsen, mede met het oog op bovengenoemde communicatieve uitdagingen, zorgvuldig overwegen wel of geen gebruik te maken van het TUPO. De AFM verwacht ook dat pensioenfondsen hun deelnemers expliciet duidelijk maken dat sprake is van een samengevoegd overzicht, en dat dus geen separaat UPO meer volgt. Ook in de mijnomgeving moet het voor een deelnemers duidelijk zijn dat het TUPO in het transitiejaar eveneens het UPO is, zodat zij dit op een later moment op gemakkelijke wijze kunnen terugvinden.

De wet voorziet ook in een verplichting de verschillen tussen het prognose en het definitieve transitieoverzicht kwalitatief toe te lichten. Het gebruik van een vastgesteld format zoals het TUPO, dat alleen geldt voor het definitieve transitieoverzicht, vergt aanvullende aandacht. Zo moet het voor een deelnemer duidelijk zijn dat, ondanks wellicht een andere vormgeving, een vergelijking is gemaakt met het prognose transitieoverzicht.

(2) Tijdigheid van definitieve transitie-informatie

Op het definitieve transitieoverzicht worden de verschillen met het prognose overzicht toegelicht. Dit is relevante informatie omdat de deelnemer na de transitie voor het eerst de uiteindelijke impact van de transitie op zijn pensioen krijgt gecommuniceerd. Tijdige verstrekking van deze informatie houdt volgens de AFM in dat deze binnen een kwartaal, en uiterlijk zes maanden na de transitiedatum aan de deelnemer wordt verstrekt.

In het belang van de deelnemer moet zo snel mogelijk concrete duidelijkheid worden gegeven over de definitieve gevolgen van de overgang van de regeling op zijn pensioen. Echter moet voorkomen worden dat deelnemers meerdere (herstel-)transitieoverzichten krijgen met correcties in de transitiebedragen. De AFM ziet daarom dat de afronding van het jaarwerk een legitieme reden kan zijn dat de definitieve transitie-informatie later dan binnen drie maanden wordt verstrekt. In dit geval moet de transitie-informatie uiterlijk tegelijkertijd met het afronden van het jaarwerk en het indienen ervan bij De Nederlandsche Bank verstrekt worden aan de deelnemer. De AFM vindt het in geen geval wenselijk dat deelnemers na meer dan zes maanden na de transitiedatum het definitieve transitieoverzicht ontvangen.

Datum 23 december 2024
Ons kenmerk
Pagina 4 van 4

De AFM leest in de communicatieplannen die zij reeds beoordeeld heeft dat veel pensioenuitvoerders voornemens zijn de deelnemers definitieve transitieoverzichten na ongeveer drie maanden te verstrekken. Als een pensioenfonds niet in staat is om het TUPO tijdig na de transitiedatum te versturen, verwacht de AFM dat een pensioenfonds de keuze maakt het transitieoverzicht los te verstrekken van het UPO.

(3) Life-events rond het transitiemoment

Het is mogelijk dat zich rond het transitiemoment één of meerdere life-events bij de deelnemer voordoen. Denk aan een baanwisseling of een echtscheiding. Een pensioenuitvoerder moet aandacht besteden aan een eventuele statuswijziging van de deelnemer tussen het transitiemoment en het moment van het verstrekken van het definitieve transitieoverzicht. Bijvoorbeeld: een deelnemer die na de transitiedatum uit dienst treedt, kan niet een TUPO ontvangen alsof hij nog in actieve dienst is zonder verdere toelichting of aanpassing in het transitieoverzicht. De AFM verwacht dat de pensioenfondsen ervoor zorgen dat de informatie die de deelnemer ontvangt duidelijk is en passend is bij hun situatie.

Tot slot benadrukt de AFM dat communicatie met deelnemers een essentiële voorwaarde is voor het vertrouwen van deelnemers in het (nieuwe) pensioenstelsel. Dit betekent dat pensioenuitvoerders hun deelnemers tijdig over de transitie moeten informeren, ook al is de informatie complex en zal deze niet voor iedere deelnemer direct te begrijpen zijn. De AFM roept de pensioensector op te voorkomen dat de huidige complexe operationele (transitie)processen leidend zijn voor het moment waarop communicatie aan deelnemers wordt verstrekt. Waar nodig en mogelijk moeten operationele processen worden geoptimaliseerd in het belang van de deelnemer.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten